

Drugi newsletter

ČITALIŠTE JE PROSTOR IN SO SPOMINI

Nesnovna kulturna dediščina ni karkoli. V projektu TIMELESS jo odkrivamo vsepovsod.

Nesnovna kulturna dediščina ni karkoli. Kulturna dediščina postane le pod pogojem, da ji ljudje in/ali ustanove pripišejo kulturno in družbeno vrednost. Nesnovna kulturna dediščina so spomini, vendarle le tisti spomini, ki jim skupnost posameznikov pripiše družbeno vrednost. Morali bi mi vsi, vse naše skupnosti in ne samo člani projekta TIMELESS in ne samo posamezne ustanove, vstati in se zavzeti za tisto, kar nam je vredno, za svoje spomine. Ohranjanje pomembnih krajev in prostorov, skupnosti, predmetov, ki so lahko materialne ali nematerialne narave (snovne ali nesnovne), kot so poezija, običaji, hrana, glasba, ples, grajeno in naravno okolje ali mešano okolje, so naša pravica in naša dolžnost.

DRAGI BRALCI/KE,

vabimo vas k branju novic o dogodkih v projektu TIMELESS in nesnovni kulturni dediščini.

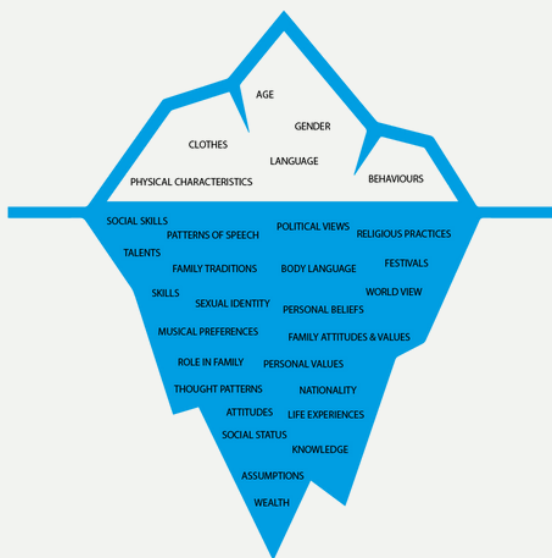

Kulturna dediščina je lahko zelo navdihujoča. Razveseljuje nas, njena lepota nas prevzame, ohrani naše spomine. Zaradi vojne, ekonomskega izkoriščanja in zlorabe ipd. je dediščina ogrožena. Zato jo je treba bolje priznati, ščititi in ohranjati. To je naloga ustanov, organizacij civilne družbe, izvedencev in politikov.

BEATLES SO VADILI V
GARAŽI, SAMO NEKAJ
METROV PROČ OD MOJEGA
DOMA V LIVERPOOLU.

Zakaj je bilo medsebojno izobraževanje v maju 2021 v projektu Timeless tako posebno in kaj je to bilo? Vsebina, metode in ciljna skupina končnih uporabnikov rezultatov projekta.

Za mnoge udeležence je bilo izobraževanje starejših nova tema, ki so jo bolgarski partnerji (NIKANOR) predstavili pregledno in "sveže". Pridali so tudi pregled sodobne literature s področja različnih vidikov izobraževanja starejših. Sodelovalno učenje starejših odraslih je predstavila Slovenska UTŽO. Zapleten koncept kulture je po teoriji "ledene gore" predstavila latvijska organizacija ZINI, Story maps (slov. zemljevide zgodb) je predstavil EUROGEO, aplikacijo Kahoot pa DOMSPAIN. Gre za dve digitalni metodi, ki sta uporabljivi in prijazni do uporabnikov.

Oprelitev nesnovne kulturne dediščine so partnerji pospremili s številnimi primeri. Spomnili smo se Rumija in sufizma, si ogledali ples dervišev (Univerza v Usaku), sprehodili smo se do reke Amazonke, virtualno smo popili rakijo in pojedli šobsko solato, prisluhnili smo impresivnim posnetkom latvijskih pojočih festivalov, od tam pa smo krenili k Beatlesom. V očeh partnerjev je bil ta sprehod preprosto lep. Čustva so v izobraževanju pomembna vsaj toliko kot razum, če ne bolj. Medsebojno izobraževanje je organiziral NIKANOR iz Sofije in je potekalo po spletu.

MEDSEBOJNO IZOBRAŽEVANJE IN PROJEKTNO SREČANJE V ŽIVO V SOFIJI

November 2021

Izobraževanje je potekalo 5 km iz centra Sofije v hotelu, ki pripada "novi" Sofiji. Večina partnerjev je prebivala v tem izjemno modernem hotelu, nekateri pa so se raje odločili za bivanje v centru Sofije. Hoteli so biti blizu nacionalnemu gledališču Ivan Vazov in katedrali Alexandra Nevskega. Izobraževanje v Sofiji je bila odlična priložnost, da se partnerji pogovorimo o nekaterih projektih vprašanih. Med nami so bili tudi novi udeleženci in za njih je bilo izobraževanje izvedeno vnovič in drugače, predvsem pa v živo. Metode spletnega izobraževanja so nadomestile one druge, ki jih uporabljamo že dolgo v tradicionalnih oblikah izobraževanja.

Koncept dediščine prihaja iz zgodovine zahodno evropske arhitekture in arheologije, kjer dediščino pojmujejo predvsem kot snovno, monumentalno, veliko ali lepo. Nesnovna kulturna dediščina pa se odmakne od te zahodne percepcije, četudi ta še vedno prevladuje.

"Z nesnovno kulturno dediščino poimenujemo korpus znanja; gre za političen in kulturni proces spominjanja, pozabe in sporočanja."

Nesnovno kulturno dediščino s težavo opredelimo prav zato, ker je nesnovna, zato ker se nenehno spreminja, ker je manjši poudarek na proizvodih kot na procesih. V ilustracijo povejmo, da je pridobljeno znanje o dediščini manj pomembno kot je proces pridobivanja tega znanja. Kulturni prostori, kakršen je denimo mestni trg, kjer tradicionalno nastopajo umetniki, postanejo kulturna dediščina zaradi ustnega izročila, ki se je nabralo tam. Nesnovna kulturna dediščina se nanaša predvsem na ustno zgodovino človeštva, t. j. "živa kultura", ki živi v kulturnih skupnostih.

PRIMERI NESNOVNE KULTURNE DEDIŠČINE IZ ŠPANIJE, TURČIJE IN LATVIJE

Vadijo celo leto, da zgradijo živ človeški stolp

V Kataloniji so živi človeški stolpi presenetljiva tradicija. Sleherno leto jih zgradijo ljudje, ki se povzpnejo drug na drugega. Če vas pot zanese v to regijo, nikakor ne smete zamuditi tega dogodka. Gradniki, ljudje vseh starosti, majhni in veliki, mladi in stari, v vaseh in mestih vadijo, da bi lahko sodelovali na tej prireditvi na glavnem trgu v Reusu v srcu pokrajine Tarragona.

<https://storymaps.arcgis.com/stories/fef7cc30a60a4f8a87c9d395d92db660>

Poglejte si story map, ki ga je pripravil španski partner v projektu (DomSpain)!

Ena skodelica turške kave za 40 let spominov in spoštovanja

Za mnoge je skodelica kave obred v dnevu. Ljubitelji kavo spijejo zato, da lahko zakoračijo v dan. Vendar turška kava ni zgolj pijača, pripravljajo jo na edinstven in tradicionalen način, tudi postrežejo jo tako. Turška kava je proces in je del nesnovne kulturne dediščine. Če pijemo kavo v družbi, se jezik razveže in ni ga sestanka brez pitja kave. Če jo popijemo v družbi, ostanemo drugemu štirideset let v spominu.

Turška kava je bistven element poročnih obredov v Turčiji. Če se moški in ženska odločita za poroko, gre moški skupaj s svojo družino na obisk k nevestini družini, da zaprosi za njeno roko. Ta obred vsebuje večkratno pitje turške kave. Nevesta vsuje sol v ženino kavo. Del poročnega obreda je, da ženin slano kavo popije do dna. Na ta način se preveri njegova moškost. Pitje slane kave je izraz ljubezni in hvaležnosti za pridobljeno nevesto. Slana kava simbolizira ženino resnost in predanost, tako bo tudi kasneje prenesel vse, kar mu bo nevesta zalučala v obraz.

Količina soli, ki jo nevesta vsuje v kavo, izraža njena čustva do bodočega moža. Če je v kavi preveč soli, pomeni da ženin neveste ne privlači. Primerna količina soli pomeni, da je ženin kar v redu. Majhna količina soli pa pomeni, da se nevesta strinja s poroko. Če ženin kavo popije, s tem pokaže, da sprejema nevesto za ženo.

Vselatvijsko praznovanje pesmi in plesov je festival, kjer so čustva skupna

Najpomembnejša latvijska praznika sta Božič in Velika noč. Mnogi festivali so ukoreninjeni v etnični kulturi. V neodvisni Latviji so več dni pripisali državnim (domovinskim) praznikom, ki slavijo srečne pa tudi žalostne zgodovinske dogodke. Ti prazniki so bolj ali manj sprejeti, velikokrat so to dela prosti dnevi. Pomemben baltiški praznik v Rigi je Festival pesmi in plesa, ki poteka vsakih pet let. Obišče ga veliko Latvijcev, ki skupaj prepevajo. Festival je vpisan na UNESCOV seznam kulturne dediščine.

Več zgodb o nesnovni kulturni dediščini vas čaka na povezavi:

<https://www.eutimeless.info/en/visuals>

Stik:

<https://eutimeless.info/en/contact>

Obiščite nas:

<https://www.facebook.com/timelesslearning>

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

